

ZARZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 23 maja 1961 r.

w sprawie ustalenia wykazu chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej albo wskutek istotnego pogorszenia stanów chorobowych w związku z tymi właściwościami lub warunkami służby.

Na podstawie art. 17 ust. 3 dekretu z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 93 i Nr 36, poz. 164, z 1959 r. Nr 14, poz. 75 oraz z 1961 r. Nr 6, poz. 39) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Inwalidztwo lub śmierć żołnierza albo inwalidy pozostaje w związku ze służbą wojskową, jeżeli spowodowane zostały wskutek.

- 1) chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby — wymienionych w załączniku nr 1 do zarządzenia albo
- 2) chorób, które powstały lub ujawniły się wskutek istotnego pogorszenia stanów chorobowych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby — wymienionych w załączniku nr 2 do zarządzenia.

2. Za pozostające w związku ze służbą wojskową uważa się również określone w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin choroby zawodowe, które spowodowały inwalidztwo lub śmierć żołnierza w związku z wykonywaniem przez niego służby w jednostkach wojskowych lub w zakładach pracy, w których zatrudnienie naraża na chorobę zawodową.

§ 2. Jeżeli inwalidztwo lub śmierć nastąpiły przed dniem wejścia w życie zarządzenia, a związek inwalidztwa lub śmierci ze służbą wojskową nie mógł być uznany na podsta-

wie przepisów dotychczasowych, uznanie tego związku na podstawie § 1 może nastąpić najwcześniej od dnia wejścia w życie zarządzenia:

- 1) na wniosek zainteresowanego zgłoszony po tym dniu albo
- 2) z urzędu przy przeprowadzaniu kontrolnych badań lekarskich inwalidów.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej. *M. Spychalski*

Załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 maja 1961 r. (poz. 205).

WYKAZ CHOROÓB POWSTAŁYCH W ZWIĄZKU ZE SZCZEGÓLNYMI WŁAŚCIWOŚCIAMI LUB WARUNKAMI SŁUŻBY WOJSKOWEJ

Lp.	Nazwa choroby	Czynnik szkodliwy wywołujący chorobę	W jakich rodzajach służb dana choroba przeważnie występuje
1	2	3	4
1	Zatrucie środkami chemicznymi lub gazami spalinowymi.	Stać praca w bezpośredniej styczności ze szkodliwymi dla zdrowia środkami chemicznymi lub gazami spalinowymi.	Personel latający wojsk lotniczych, służba chemiczna, motorzyści okrętowi, obsługa czołgów, kierowcy ciągników i samochodów, mechanicy, lakiernicy itp., obsługa motorów spalinowych, magazynierzy materiałów pędnych i smarów, dezynfektorzy.
2	Przewlekłe zapalenia skóry.	Praca w bezpośredniej styczności ze związkami chemicznymi i drażniącymi.	Pracownicy laboratoriów chemicznych i innych, pracownicy składnic środków chemicznych, personel techniczny mający stałe i bezpośrednie do czynienia z drażniącymi i żrącymi środkami chemicznymi.
3	Uszkodzenia skóry (zapalenia, zaniki, owrzodzenia itp.) oraz uszkodzenia układu krwiotwórczego i innych narządów.	Promienie rentgenowskie i związki ciał promieniotwórczych, promienie kosmiczne oraz prądy ultrawysokiej częstotliwości.	Personel gabinetów rentgenowskich i fizyko-terapeutycznych, osoby stykające się z ciałami promieniotwórczymi, personel latający wojsk lotniczych oraz żołnierze innych rodzajów wojsk i służb.
4	Choroby w następstwie urazów na tle różnic ciśnienia barometrycznego.	Nagle zmiany ciśnień, zwiększone lub zmniejszone ciśnienie, gwałtowne zmiany przyspieszenia.	Nurkowie, personel latający wojsk lotniczych, członkowie załóg okrętów podwodnych, pracownicy komór niskich ciśnień.
5	Upośledzenie słuchu w następstwie chorób ucha środkowego lub wewnętrznego.	Stać lub częste pozostawanie w zasięgu silnych hałasów lub gwałtowne zmiany ciśnienia barometrycznego.	Artylerzyści, czołgiści, personel latający wojsk lotniczych, radiotelegrafici, maszyniści okrętowi itp.
6	Choroby zakaźne (z wrotami zakażenia w obrębie dróg pokarmowych i oddechowych, krwiopochodne, skórne), robaczyce oraz grzybice wskutek styczności z materiałem zakaźnym, jeżeli brak dowodów, że źródło choroby znajdowało się poza warunkami służby.	Styknięcie się z nosicielami chorób zakaźnych, z materiałem zakaźnym lub chorymi zwierzętami.	Żołnierze służby weterynaryjnej, służby zdrowia i innych, personel zakładów leczniczych, pracownicy naukowo-badawczych i instytutów.
7	Choroby galki ocznej (postępujące osłabienie ostrości wzroku, osłabienie rozróżniania barw oraz zmiany na dnie oka).	Praca przy aparaturze radiolokacyjnej, oscylografach itp. wymagająca długotrwałego natężania wzroku.	Żołnierze i personel zatrudniony przy aparaturze radiolokacyjnej, oscylografach itp.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 maja 1961 r. (poz. 205).

WYKAZ CHORÓB, KTÓRE POWSTAŁY LUB UJAWNIŁY SIĘ WSKUTEK ISTOTNEGO POGORSZENIA STANÓW CHOROBY W ZWIĄZKU ZE SZCZEGÓLNYMI WŁAŚCIWOŚCIAMI LUB WARUNKAMI SŁUŻBY WOJSKOWEJ

Lp.	Nazwa choroby	Czynnik szkodliwy wywołujący chorobę	W jakich rodzajach służby dana choroba może wystąpić
1	2	3	4
1	Gruźlica.	Długotrwała służba w warunkach trudnych (atmosferycznych, polowych), specjalnie niekorzystne warunki zakwaterowania sprzyjające zachorowaniu itp., jeżeli gruźlicę stwierdzono po pełnieniu służby przez okres co najmniej 6 miesięcy w tych warunkach.	Żołnierze tych rodzajów wojsk i służb, które są narażone na szczególnie ciężkie warunki.
2	Choroba reumatyczna (ostry gościec stawowy), gościec przewlekły postępujący, zapalenie zeszywniające kręgosłupa, gościec zwyrodniający, gościec tkanek miękkich oraz gościec zmiana układu krążenia — nie ulegające poprawie po leczeniu w warunkach służby wojskowej.	Długotrwała służba związana z pracą fizyczną, narazającą stale na urazy mechaniczne, oziębienia, ujemne wpływy atmosferyczne itp.	Żołnierze tych rodzajów wojsk i służb, które często narażone są na styczność z czynnikiem szkodliwym.
3	Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy oraz przewlekłe powtarzające się nieżyty żołądka lub jelit upośledzające stan odżywienia — nie poddające się wyleczeniu w warunkach służby wojskowej.	Niemожność przestrzegania przez okres co najmniej 12 miesięcy higieny żywienia koniecznej dla wyleczenia tej choroby.	Żołnierze wszystkich rodzajów wojsk i służb.
4	Podostre i przewlekłe zapalenie nerek nie poddające się wyleczeniu w warunkach służby wojskowej.	Długotrwała ciężka praca fizyczna, częste przeziębienia, a zwłaszcza dłuższe oziębienie ustroju i działanie wilgoci. Uraz na okolicę nerek.	Żołnierze tych rodzajów wojsk i służb, które często narażone są na styczność z czynnikiem szkodliwym.
5	Nerwice reaktywne, które wystąpiły w warunkach służby wojskowej.	Ostre urazy psychiczne związane z warunkami służby wojskowej.	Żołnierze wszystkich rodzajów wojsk i służb.
6	Choroby, do których powstania przyczynił się w sposób zasadniczy pobyt w niewoli, obozie koncentracyjnym lub innym miejscu odosobnienia przez nieprzyjaciela.	Szczególne właściwości i warunki związane z pobytem w tych miejscach.	Żołnierze wszystkich rodzajów wojsk i służb.